

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ของผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบอำนาจให้

1.การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

1.1 ให้สถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี แต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด เพื่อตรวจสอบในเบื้องต้นว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น เกิด
จากการกระทำของเจ้าหน้าที่หรือไม่ ถ้าผลการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิดน่าเชื่อว่าเกิดจากการ
กระทำของเจ้าหน้าที่ จึงให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด
ทางละเมิด

1.2 หากผลการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิดปรากฏว่า ความเสียหายมิได้เกิดจาก
การกระทำของเจ้าหน้าที่ ก็ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด แต่ให้
รายงานผลพร้อมส่งต้นฉบับสำนวนการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด ตามสายงาน ไปยังสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาสั่งการต่อไป

1.3 ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ให้แต่งตั้ง
คณะกรรมการ จำนวน 3-5 คน และกำหนดระยะเวลาการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้แล้ว
เสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง
ความรับผิดชอบทางละเมิด

1.4 ให้รายงานการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ให้
กระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ

1.5 ในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ให้คณะกรรมการปฏิบัติตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539
ข้อ 13 ข้อ 14 ข้อ 15 และข้อ 16 รวมทั้งระเบียบกฎหมาย ประกาศ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

2.การวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่

2.1 ให้ตรวจสอบว่าการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด คณะกรรมการได้
ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ข้อ 13 ข้อ 14 ข้อ 15 และ 16 รวมทั้งระเบียบกฎหมาย ประกาศ และ
หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ ถ้าการดำเนินการของคณะกรรมการยังไม่สมบูรณ์ถูกต้อง ให้แจ้ง
คณะกรรมการให้ทบทวน หรือสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ถูกต้องก่อน

2.2 การพิจารณาวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้ใดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่
จำนวนเท่าใด นั้น ให้พิจารณาให้เสร็จสิ้นโดยเร็วและด้วยความเป็นธรรม โดยพิจารณาให้รับผิดชอบเฉพาะ
ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยถือปฏิบัติตามนัยมาตรา 8

แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ดังนี้

2.2.1 สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะมีได้เพียงใด ให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ชดใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

2.2.2 ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย

2.2.3 ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเองเท่านั้น

2.3 เมื่อวินิจฉัยสั่งการเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งผลการวินิจฉัยสั่งการ พร้อมส่งต้นฉบับสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ ภายใน 7 วันนับแต่วันที่วินิจฉัยสั่งการ และรายงานเฉพาะผลการวินิจฉัยสั่งการดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบด้วย เว้นแต่เป็นกรณีที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ (ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2548) ก็ไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ แต่ให้รายงานผลการวินิจฉัยสั่งการ พร้อมส่งต้นฉบับสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อตรวจสอบ

3.การมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร กรณีกระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบก่อนอายุความ 2 ปี สิ้นสุด ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

3.1 การตรวจสอบอายุความ อายุความสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ มีอายุความ 2 ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยปกติอายุความจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการได้วินิจฉัยสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบทางละเมิด เป็นวันเริ่มต้น

3.2 การมีคำสั่ง เมื่อระยะเวลาการวินิจฉัยสั่งการผ่านไปจนครบ 1 ปี 6 เดือนแล้ว แต่กระทรวงการคลังยังมิได้แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบ ถ้าไม่มีข้อเท็จจริงใหม่อันจะทำให้การพิจารณาวินิจฉัยสั่งการไว้เดิม ต้องเปลี่ยนแปลงไป ให้มีคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้อำนาจไว้ และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

3.3 การดำเนินการตามข้อ 3.2 ให้แจ้งด้วยว่าผู้นั้นมีสิทธิฟ้องร้องต่อศาลปกครอง ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย และกำหนดระยะเวลาให้ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้เสร็จสิ้นภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

3.4 การฟ้องคดี ถ้าผู้รับผิดชอบทางละเมิดปฏิเสธ บิดพลิ้ว หรือประวิงเวลาไม่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบโดยด่วน เพื่อพิจารณาดำเนินคดีต่อไปได้ทันในกำหนดอายุความ

4.การมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

4.1 เมื่อได้รับทราบผลการตรวจสอบจากกระทรวงการคลัง ให้มีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยปฏิบัติตามข้อ 3.3 และข้อ 3.4

4.2 รายงานการดำเนินการและการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ

กลุ่มวิจัยพัฒนากฎหมายคดีความและนิติการ